

DANI RUDARSKJE GREBLICE

Karaševska zora, folklorni ansambl Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, nastupila je početkom prošloga mjeseca na međunarodnom festivalu Dani rudarske greblice koji se svake godine tradicionalno održava u Rudama, u blizini Samobora.

Ova znamenita kulturno – zabavna manifestacija je stigla do 28. edicije, a Karaševska je zora predstavila u okviru folklornog programa baladu „Petar se ženi“, odnosno staru karaševsku svadbu koju su putem tradicionalnih plesova i pjesama uprizorili članovi naše formacije. Bila je prava divota pogledati mlade, vesele i nasmijane amatere Karaševske zore, u prepoznatljivoj karaševskoj narodnoj nošnji, kako plešu „danac“, „portanje“ i „zdupaturu“, pred mnogobrojnom i gostoljubivljom publikom. U nedjelju 7. srpnja, nakon nastupa formacije iz Karaševa, u centru Ruda je uslijedio nastup gostujuće formacije iz Slovenije te nastup domaćih folklornih ansambala iz četiri županije. Nakon folklornog programa slijedila je zabava uz grupu Loco. Dan prije, 6 srpnja, organizirana je Dječja greblica i Greblica pri rudniku.

Inače, rudarske greblica ima svoje dane od 1985. godine, kada je kulturno – umjetničko društvo Oštrc organiziralo prve folklorne susrete u čast autohtonog rudarskog kolača. Od 1985. godine, kada je ta

Članovi Karaševske zore na Danima Rudarske Greblice

manifestacija posvećena istoimenom slanom kolaču, najčešće od sira i oraha, prvi puta organizirana, „Rudarska greblica“ je prerasla u nezaobilaznu kulturnu i turističku manifestaciju Sjeverozapadne Hrvatske koja se održava svake godine prvog vikenda u srpnju. Tradicija pravljenja greblice seže još u 19. stoljeće kada je mještanima Ruda zaposlenima u rudnicima bakra, željeza i kasnije gipsa ovaj kolač često bio jedino jelo tijekom cjelodnevnog napornog rada u

rudnicima. Sam naziv kolača potječe od drvenog pomagala za razgrtanje žara koji se nekad koristio u seoskim krušnim pećima.

Od 2005. godine na Danima Rudarske greblice organizira se izbor najbolje greblice. Pravila su jednostavna: prve nedjelje u srpnju natjecatelji donose kolač koji su sami napravili, sve greblice degustira tročlani žiri i prema unaprijed određenim pravilima daje ocjenu svakoj grebljici. Natjecatelji trebaju donijeti kolač u protvanu u kojem je i pečen. U parnim godinama se ocjenjuje greblica od sira i zelenja, a u neparnim od sira i oraha. Kolač se predaje pod šifrom koja se zalijepi s donje strane protvana kako bi se greblica evidentirala. Najbolje grebljice nagrađuju se prigodnim poklonima, a svaki se natjecatelj može natjecati sa samo jednom greblicom.

Krajem 2007. godine, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske proglasilo je pripremu kolača Rudarska greblica, nematerijalnim kulturnim dobrom Republike Hrvatske.

Ivan Dobra

Tradicionalni karaševski danac u Rudama

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA;

Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUCACELA;

Slavița-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U OVOM BROJU / ÎN ACEST NUMĂR:

KIRVAJ U KARAŠEVU

str. 3
pag. 3

RADOVI U OPĆINI LUPAK

str. 9
pag. 9

PRVA PRIČEST

str. 11
pag. 11

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XX
Broj: 101.
kolovoz 2013.
Anul: XX
Nr.: 101
august 2013

PROSLAVA 100. OBLJETNICE HRVATSKE GRANČICE

U Središnjem Sjedištu Zajedništva Hrvata održana je 27. srpnja obljetnica 100. broja Hrvatske grančice, prve novine u povijesti karaševske zajednice, novine čije su glavne teme istine i događaji iz karaševskog krajolika.

nastavak na 2. str.

nastavak s 1 str.

PROSLAVA 100. OBLJETNICE HRVATSKE GRANČICE

Na ovom izuzetno važnom kulturalnom događaju po našu malenu zajednicu sudjelovali su, između ostalih, čuveni prof. Marcu Mihail Deleanu, profesor Gheorghe Jurma, inače vrstan novinar, pisac i književni kritičar, prof. Milja Todor, jedan od prvih redaktora Hrvatske grančice, vlč. Davor Lukačela, te profesori hrvatskog jezika i ponajbolji učenici hrvatskog jezika i književnosti iz karaševske dvojezične gimnazije.

Na proslavi 100. obljetnice Hrvatske grančice nije, iz zdravstvenih razloga, bio prisutan i prvi urednik novine, prof. Milja Radan tako da je ovo vjerojatno bio prvi važan kulturalni događaj od osnutka Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj iz 1991. godine na kojemu nije sudjelovao i predsjednik krovne organizacije Hrvata u Rumunjskoj, pokretač našega lista. Kada je riječ o počecima Hrvatske grančice sve je započelo u listopadu 1994. godine. Te se davne godine prof. Radan sam prihvatio nimalo jednostavnog posla pisanja jedne novine, novine koja da izvještava o karaševskoj zajednici i o svemu što to pretpostavlja, koja da piše povijest naših mjesta i naših ljudi i koja da bude namijenjena, prije svega, karaševskoj zajednici i našim istinama. Istina, Profesor je bio „naoružan“ velikim entuzijazmom, širokim znanjem i s isto takvom velikom sposobnošću za rad, ali je u to doba bio tek početnik u tehnoredaktiranju jedne novine. Upravo zato je zamolio za pomoć Mihaia T. Ioana, koji je već tada posjedovao vještine za rad na kompjuteru, ali koji je s druge strane imao hendikep nepoznavanja hrvatskog jezika. I tako je nastao prvi broj Hrvatske grančice,

Prof. Deleanu, prof. Iancov, prof. Jurma i profesori hrvatskog jezika

s time što u njemu već tada dolaze i članci dr. Slovenskog, prof. Milje Todora i Mihaia T. Ioana. Redakcija Hrvatske grančice je u to doba bila u jednom malom prostoru u Domu kulture iz Karaševa, prvi broj je izdan u Lugoju, drugi broj u Karansebešu jer Zajedništvo Hrvata nije u to vrijeme raspolagalo s potrebnom opremom za izdavanje jedne novine. Godine su prolazile, list je tijekom vremena imao i nekoliko zastoja, odnosno godine kada nije izlazio, redakcija već davno ima novo sjedište u zgradi ZHR-a, neki su redaktori i tehoredaktori, iz raznoraznih razloga, odustali tijekom vremena i unatoč svemu tome stiglo se do 100., jubilarnog broja Hrvatske grančice.

Sve u svemu, ova stota edicija prve novine u povijesti karaševske zajednice dokaz je da je otkinuta od stabla grančica uhvatila čvrst korijen, da nije „zastrnula“ negdje u vremenu poput nekog čepa kojega uzme vjetar i koji eventualno može zastrnuti. Ona je polako ali sigurno kročila svoj put kroz vrijeme i vjerujemo da će ga kročiti i dalje, potpomognuta vredno-

stima koje nosi u sebi i svim rukama koje su je držale, a tu mislim, prije svega, na prvoga glavnog urednika, na sve redaktore, tehoredaktore i suradnike našeg lista.

Za vrijeme proslave su o Hrvatskoj grančici govorili prof. Iancov, prof. Todor, vlč. Lukačela, prof. Deleanu i prof. Jurma i svi su oni iskazali želju da se što prije opet nađu zajedno u Zajedništvu Hrvata, na proslavi 200. broja Hrvatske grančice.

Prof. Milja Todor, jedan od prvih urednika Hrvatske grančice, s nostalgijom se sjeća vremena kada je pokrenuta Hrvatska grančica:

„Početak je bio veoma težak ali istovremeno i lijep. Tada smo se sastali prof. Radan, dr. Slovenski i ja i razgovarali smo nešto više od tri sata o pokretanju i koncepciji ovoga lista. Naš cilj je bio da se u njegovim stranicama piše o hrvatskoj manjini iz Rumunjske, da se iznesu naši običaji, naš jezik, naša kultura, odnosno kultura Karaševaka na ovim prostorima, gdje živimo zajedno s Rumunjima, Mađarima, Nijemcima i s drugim etničkim manjinama. Kada je pak riječ o budućnosti i suradnji s redakcijom Hrvatske grančice onda moram istaknuti da sada spremam jednu veliku studiju o Karaševcima, o svemu što je specifično karaševskim Hrvatima i našim mjestima. Sigurno, to će dosta potrajati jer će studija biti prilično opsežna i s jednim sasvim originalnim pristupom, ali nakon što sve to završim zamolit ću redakciju Hrvatske grančice da publicira materijal. To će biti način moje suradnje s našim listom jer je najvažnije da mi budemo ujedinjeni.

Ivan Dobra

Razgledavanje arhive Hrvatske grančice

nastavak s 10. str.

koji su nam prijatelji iz Hrvatske velikodušno poklonili.

Na ovogodišnjem euharistijskom slavlju okupilo se mnoštvo vjernika iz svih karaševskih župa, uz sudjelovanje velikog broja svećenika i mladih misnika. Euharistijsko slavlje u Lurdskom svetištu predvodio je mladi misnik Milan Sima, a nadahnuto je o djelima Svete Marije propovijedao vlč. Davor Lukačela, istaknuvši kako „je Blažena Djevica Marija jako važna za nas i za cijelo čovječanstvo. Mi smo od Boga dobili Isusa koji nas je spasio, a natrag Bogu, da bismo se zahvalili, i mi smo ljudi iz ove zemlje dali ono što smo imali najljepše, najskuplje, a to je Blažena Djevica Marija koju je Bog kao dar uzeo na nebo. Još jedan dar je danas tu, istaknuo je vlč. Lukačela, tu su četiri mladomisnika, četiri mlade čiste duše koje naše karaševsko okruženje daruje Bogu i stavlja Svetoj Mariji pod noge da se služi s njihovim glasom, s njihovim rukama, očima, ustima, za sve oproštenje grijeha naših, za sve pogreške naše i za budućnost našu, Bogu i čovjeku na slavu.

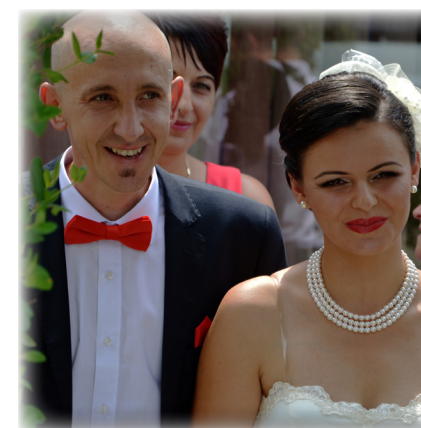
Pri kraju Svete mise, vlč. Đuređ Katić, karaševski župnik, zahvalio je vjernicima i svećenicima koji su sudjelovali na misnom slavlju i pozvao sve prisutne da izmole jedan Očenaš za ozdravljenje Fra. Marija Jurišića, koji je sudjelovao na svim prijašnjim hodočašćima u Lurdsko svetišće, prebrodivši dug i mukotrpan put iz Hrvatske, i za karaševskog kneza, profesora Milju Radana. Nakon Svete mise okupljeni se narod oprostio od svoje Majke i krenuo svojim kućama i obiteljima.

Ivan Dobra

VJENČANJA U KARAŠEVU

U zgradi Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj vjenčali su se 30. lipnja Lugojan Petru iz Karaševa i Birta Snežana iz Klokotiča. Ceremonija građanskog vjenčanja je održana u prisustvu roditelja, kumova i brojnih prijatelja.

U parku Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj su okrunili svoju dugogodišnju idiličnu ljubav Mihai Bocșan iz Karaševa i Tincul Maria-Milena iz istoga mjesta. Građansko vjenčanje je održano 10. kolovoza, u prisustvu roditelja, kumova i mnogobrojnih prijatelja a odmah zatim i proslava vjenčanja u Domu kulture.

Curiac Marian iz Karaševa i sumještanka Dobra Maria Cristina vjenčali su se 17. kolovoza u zgradi Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Ceremonija građanskog vjenčanja održana je u prisustvu roditelja, kumova i brojnih prijatelja.

CĂMINUL CULTURAL CARAȘOVA

Direktorul Căminului Cultural din Carașova înștiințează cetățenii comunei că în incinta Căminului se pot organiza nunți, botezuri, majorate, parastase și alte ceremonii. Căminul are în dotare mese și scaune pentru 240 de persoane, bucătărie cu toate utilitățile necesare, cazane pentru prepararea mâncării, cuptoare electrice, aragaz, chiuvetă, apă curentă, veselă completă și două frigiderare mari.

Taxe:

- nunți – 800 de lei;
- botez, majorate, cununie civilă – 600 de lei;
- pomeni, parastase, zile de naștere, diferite ceremonii – 400 de lei;

- baluri – 300 de lei;
- spectacole – 150 de lei.

Nu se vor plăti taxe în situația în care Căminul Cultural din Carașova este participant sau colaborator în schimburi culturale cu alte instituții sau în organizări de discotecii pentru cetățenii din comună. Cererile pentru diferite evenimente pot fi depuse la sediul Căminului Cultural la directorul instituției, Mihăilă Mari-an (Svirac). Programul de lucru este în zilele de Luni de la 8,00- 10,00 și Vi-neri de la 8,00-10,00. Date de contact: 0742775370.

Programul de funcționare al Căminului Cultural Carașova pentru activitățile cultural-sportive, șah, te-

nis, este zilnic între orele 20,30-22,30. În fiecare sâmbătă se va organiza discotecă începând cu orele 20,30 – 23,30.

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

PRVA PRIČEST U KLOKOTIČKOJ ŽUPI

Mjesec lipanj je u kлокотиčkoj župi bio obilježen velikim svečanostima.

Nakon što su nešto više od godine dana pohađali vjeronauk s vlč. Petrom Dobrom i učili vjerske pjesme s orguljašem Petrom Moldovanom, 11 mladih iz Vodnika i 12 iz Klokotiča su za vrijeme nedjeljnih Svetih misa u svojim mjestima primili po prvi put tijelo Kristovo i s tim su danom započeli zajedništvo s Isusom u svakoj Svetoj misi.

Djeca iz Vodnika su Prvu pričest primili 6. lipnja, a djeca iz Klokotiča za vrijeme Svete mise iz 23. lipnja. S istim trenutkom djevojčice su postale marijanske, a dječaci ministranti. Dan uoči Prve pričesti svi prvopričesnici su po prvi put u životu pristupili Svetoj ispovijedi.

Prvopričesnici u Klokotiču

Svete mise u Vodniku i Klokotiču celebrirao je župnik kлокотиčke župe, vlč. Petar Dobra, koji

je sretnim, radosnim i znatiželjnim mladim vjernicima župe ujedno podijelio i Prvu pričest. Bila je prava milina pogledati u crkvi oduševljene prvopričesnike, odjevene u tradicionalnoj karaševskoj nošnji, čija otvorena, bijela boja kao da je simbolizirala nevinost i čistoću dječjeg srca od grijeha.

Prva Sveta pričest je jedan od sedam Svetih sakramenata, te zajedno s krštenjem i potvrdom čini tzv. sakrament kršćanske inicijacije. Isto tako, Prva pričest je i poseban doživljaj za svakog prvopričesnika, to je prvi bliski susret s Isusom preko pričesti u kojoj se prima Njegovo sveto tijelo.

Ivan Dobra

Prvopričesnici u Vodniku

HODOČAŠĆE U LURDSKO SVETIŠTE U KARAŠEVU

Vjernici iz karaševskih župa hodočastili su 28. srpnja ove godine u svetište Marije Lurdske u Karaševu kako bi obnovili svoju vjeru i izrazili zahvalnost Blaženoj Djevici Mariji. Bila je sedma godina zaredom otkako naši vjernici hodočaste u ovo prekrasno svetište iz najvećeg hrvatskog mjesta u Rumunjskoj.

Kada je riječ o Lurdskom svetištu iz Karaševa, koje je već sada, uz Mariju Radnu i Čiklovu, postalo treće mjesto za organizirano hodočašće karaševskih Hrvata, mora se istaknuti da je sve započelo 2007. godine, zahvaljujući vezi između karaševske župe s općinom i župom Zmijavci. To je bilo iste godine kada su katolici diljem svijeta slavili 90. obljetnicu ukazanja Majke Božje djeci u Fatimi. Te je godine otprilike 40

Sveta misa u Lurdskom svetištu u Karaševu

Zmijavčana, predvođenih fra Marijom Jurišićem i Miroslavom Karoglanom, načelnikom Zmijavaca, prešlo dugačak i naporan put iz Hrvatske u Rumunjsku i došlo na otvaranje

Lurdskog svetišta u Karaševu. S tom prilikom, poslije Svete mise, održan je i blagoslov lurdske špilje te kipova Gospe Lurdske i male Bernardice

nastavak na 11. str.

KIRVAJ U KARAŠEVU

Tradicionalni kirvaj u Karaševu, jedan od najvećih kirvaja u našoj županiji, proslavljen je 15. kolovoza, na dan kada katolička crkva slavi svetkovinu uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo.

Središnji događaj karaševskog kirvaja, slično kao i proteklih godina, bila je Sveta misa, koju je s početkom od 12,00 predvodio mladoženja Milan Sima u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije, zaštitnice sela i župe iz Karaševa. Blagdan Velike Gospe prema karaševskoj tradiciji okuplja najviše vjernika na Svetu misu, a tako je bilo i ove godine kada je crkva Marijina uznesenja bila prepuna s vjernicima. Ovaj je dan smatran posebnim u Karaševu, molitve koje se na ovaj dan upućuju imaju poseban značaj. Vjernici za vrijeme Svete mise doživljavaju učvršćenje svoje vjere i nalaze utjehu u vjeri. Uz karaševskog župnika i velikog broja svećenika, misno slavlje je bilo dodatno uveličano prisustvom mnogobrojnih vjernika, kako domaćih tako i onih pristiglih iz drugih krajeva. Mladoženja Milan Sima, u veoma nadahnutoj propovijedi, istaknuo je kako „ova naša karaševska zajednica i ovo selo, Karaševo, posebno slave blagdan Blažene Djevice Marije jer je ona zaštitnica Karaševa i ove prelijepe stare crkve. Ovaj dan, kada smo se okupili da proslavimo Blaženu Djevicu Mariju, dan je radosti i vjere, dan koji nam pokazuje smisao našega života. Marija je Majka svima i svakoga od nas jednako prihvaća, pomaže, zaštićuje i Bogu preporučuje, bio on dijete ili starac. Jednostavno, i mi smo svi njezini sinovi i kćeri, ma kakvi bili, dobri ili zli, a ona uvijek ide k nama s raširenim rukama“.

U očekivanju pučkog veselja

Pripreme za jednog od najvećih kirvaja iz okolice, kakav je ovaj naš u Karaševu, trajale su nekoliko dana. Po ustaljenom običaju, mještani su nekoliko dana prije kirvaja pristupili uređenju kuća i okoliša, kupili su nova odjela, pekli kolače i kuhali tradicionalna jela kako bi potencijalni gosti bili što bolje dočekani. Na opću sreću djece i nekih odraslih, neposredno prije kirvaja stigao je u Karaševo i ringišpir, koji je u prošlim godinama uvijek bio prisutan u našem mjestu i koji je bio jako dobro posjećen, unatoč visokim cijenama. Isto na opću sreću, kako domaćina tako i gostiju, karaševska komanda je za ovaj naš kirvaj popunila rupe na jednom segmentu našega ulaznog puta, tako da je nekim neupućenim gostima, slično kao i prošlih godina, ostavila dojam da je naš put uredno brinut tijekom

cijele godine i da mi uopće nemamo problema kada je riječ o kvaliteti asfalta.

Veoma veselo je bilo na tradicionalnom pučkom veselju u centru Karaševa, a dobra atmosfera i sveopće slavlje nastavljeno je i sutra dan popodne i trajalo je sve do rane jutarnje sate. Naše mjesto je bilo prepuno s gostima u ova dva dana, kako s Karaševcima koji rade u inozemstvu i koji uvijek dolaze proslaviti ovaj blagdan u rodnom mjestu, onako kako su zapamtili od djedova i pradjedova, tako i s gostima iz obližnjih mjesta, koji su stigli u naše selo kod rodbine, kod prijatelja ili naprosto iz puke znatiželje. Za dobru atmosferu i poseban muzički ugođaj pobrinula se formacija Zorana Birte, koja je svirala i danac i portanje ali i neke druge muzičke vrste s kojima većina Karaševaka i nema baš previše afiniteta i koje sve više potiskuju u pozadinu karaševsku izvornu glazbu.

Sve u svemu, na ovogodišnjem kirvaju u Karaševu nije bilo dvije muzičke formacije koje da svire na dvama različitim mjestima i koje da smetaju jedna drugoj, kao što je to bilo prije dvije ili tri godine, kada je na otvorenoj sceni nastupao naš Marjan Mateja, a na stepenicama ispred Doma kulture srpska pjevačica Vera Matović. Ovaj put je muzička formacija svirala s otvorene scene, a troškove je pokrilo Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, organizacija koja već tradicionalno pokriva troškove za muziku na kirvajima u svim karaševskim mjestima.

Ivan Dobra

Karaševska zora na kirvaju u Karaševu

UZNESENJE U DOMOVINU LJUDSKOSTI

Interesantan je ovaj blagdan. Zašto se kaže da je Marija dušom i tijelom kod Boga u nebu? Nebo očito ovdje ne znači prostor u kojem bi se tijelo moglo smjestiti.

Ipak je ova proslava vrlo važna i jako puno govori o kršćanskom vjerovanju i poštivanju cijelog čovjeka. Iako je blagdan marijanski ipak je u dubini blagdan našeg humaniteta, našega tijela. Danas mi slavimo da i Marija ima tijelo! Nekada se u kršćanstvu, dosta dugo, odnosilo prezirno prema tijelu. Istina, trebalo ga hraniti, oblačiti, odmarati..., ali nije imalo duhovnog značenja.

Pa i danas se suprotstavlja tijelo i duhovnost. I u ovome naučavanju pozivalo se na sv. Pavla. Tijelo je puno opasnosti i zamki, ono nas usmjerava prema zlu. Tu su razne tjelesne sklonosti koje vode prema zlu: gurmanluk, lijenost, pijanstvo... I sve to izgleda nepobjedivo. Koliko

li se pothvata činilo da se upitomi tijelo!? Eto tako se odnosilo prema tijelu u samom kršćanstvu. Ovako – kako sv. Pavao – razmišlja dosta kršćana, a i drugih religija. Ipak, u konačnici ne može se reći da je ovo kršćanski stav. A ne odgovara ni samoj stvarnosti, ako se gleda normalnog čovjeka. Moglo bi se reći da smo mi naše tijelo.

Ako bolujemo od neke bolesti, ako doživljavamo izvjesne patnje, to smo mi ti koji patimo, ne samo naše tijelo. Zato ako se borimo protiv svojeg tijela borimo se protiv samoga sebe. Kršćanstvo nas vjerom u uskrsnuće i vjerom u Marijino uznesenje oslobađa od prezirnog stava prema tijelu. Kada bi tijelo istinski smetalo našoj duhovnosti, bilo bi čudno zašto nam ga je Bog dao. Bog je stvorio čovjeka od tijela i duše. Bog nas kroz Isusa Krista oslobađa grijeha a ne tijela. On sam je uzeo tijelo postajući čovjek, on je uzeo tijelo od Marije. I to nije bilo provizorno. On se

nije odrekao svojeg tijela ni u času smrti na križu.

Njegovo uskrsnuće bilo je uskrsnuće u živom tijelu i njegovo uzašašće u nebo bilo je uzašašće u živom tijelu. Bog ljubi naše tijelo. Tijelo nije protiv duhovnosti, u tijelu mi živimo svoju duhovnost. Svi su nam sakramenti ponuđeni na osjetljiv i tjelesan način. Ponuđeni su našem tijelu. Mi se približavamo Bogu ljubeći jedni druge, što uključuje i našu tjelesnost. Treba gladnome dati hranu. Ako nekad imamo utisak da nas naše tijelo udaljuje od Boga, ali po tijelu mi smo blizu Bogu. Bog koji je naš prijatelj, prijatelj je nas u tijelu i duši. I radi ovoga on je uzeo Marijino tijelo. To je ono što ispovijedamo kad kažemo da je Marija uznesena u tijelu i duši u nebo.

Dok svi drugi sveci i prijatelji Božji čekaju uskrsnuće tijela da budu potpuno s Bogom. A Marija je već sada potpuno s Bogom i Isusom Kristom. Duh daje ljepotu tijelu, daje mu život koji je veći od dimenzije

tijela. Tako snaga duha uzdiže smrtno tijelo koje u sebi nosi dušu, božansku baklju, božansku iskru. Ljubav Božja uljepšava svemir i sva stvorenja dajući im božansku vrijednost i ljepotu. Zato Marijino uznesenje ima i kozmičko značenje. Svemir je također svet jer u njemu je čovjek, slika Božja. Tako nebo i zemlja nisu odijeljeni niti suprotni iako su različiti. Duh Božji je lebdio nad vodama od samoga početka.

Naviještajući Marijino uznesenje povezuje ga s vjerom u Božju svemogućnost koji ljudski život ovjekovječuje i trajno ga veže uz sebe. Po biblijskom shvaćanju ljudsko je tijelo hram Božji, a onaj u kome živi ljubav taj se preporuča i ovjekovječuje. Vrlo često ljudi zaborave

svoju dubinsku vrijednost, a osobito se zaboravi vrijednost drugih ljudi, posebno i onih s kojima se mi ne slažemo.

Zato je vjera uvijek 'pobjeda' koja preobražava ovaj svijet.

Svi oni koji služe zdravlju ljudskoga tijela služe 'vječnosti'. Zato su medicinska i bolničarska, pa i uslužna zvanja posebno posvećena. Ti služe cijelom čovjeku.

Dr. theol. Davor Lucacela

RADOVI U OPĆINI LUPAK

Tijekom godine naš je list pomno pratio zbivanja s redovnih sjednica Mjesnog vijeća općine Lupak.

Na ovim mjesečnim sastancima lupački knez i mjesni vijećnici, međuostalome, predlagaju i usvajaju planove za razvoj administrativnog područja općine Lupak.

Nerijetko se, međutim, dolazi do rascjepa između onog predloženog u prethodnoj fazi i onog što se naknadno uspije provesti u praksu u planiranom vremenskom terminu. Kriva je za to, u većini slučajeva, nestašica novca. Novaca nikada nema onoliko koliko bi trebalo, dok su potrebe u općini velike.

Kako bi ipak materijalizirali planove za razvoj svojih teritorijalno-administrativnih jedinica i zadovoljili potrebama njihovih stanovnika načelnici uglavnom pribjegavaju jednostavnoj taktici: sada malo, a poslije kako bude... Otvaraju se nova gradilišta bez obzira što ne postoje dovoljna financijska sredstva za njihovo finaliziranje i bez obzira što hrpa ranije otvorenih te nedovršenih gradilišta čeka svoj ishod. Slična se „taktika“, izgleda, primjenjuje i u našoj lupačkoj općini.

Ali, unatoč ovakvom vremenski neefikasnom pristupu, općina vidljivo napreduje.

Koji se sve radovi odvijaju na području općine Lupak? S ovim smo pitanjem stigli ispred lupačkog kneza Marijana Vlašića, kojeg smo zamolili da nam pruži nekoliko detalja o djelatnosti općine, od početka 2013. godine.

MV: Najprije smo počeli s Klokotičam. Su se asfaltirali: Novi sukak, Gornji kraj i Rastuka. Poslije smo nastavili s obnavljanjem Doma kulture u Ravniku: imamo u planu da promijenimo crijep (ciglu) na krovu

i da završimo interijeri u mjeri naših novčanih mogućnosti. I jedan sokak smo asfaltirali ove godine u Ravniku. Riječ je o sokaku koji počinje od Doma kulture i proteže se do broja 5, ili kako se bolje zna u Ravniku, do Azorovog doma.

Kapela na lupačkom groblju

Rep: Obnova doma kulture i asfaltiranje tih sokaka obavljalo se iz općinskog budžeta ili ste možda pronašli neke druge fondove za te radove?

MV: Sve te radove obavljene su s našim novcima iz općine. Ali nismo se tu zaustavili s radovima... Na primjer, u Vodniku smo išli s asfaltom sve do gori kod crkve, i smo obuhvatili i pola sokaka kod Reše. Na žalost, samo toliko novaca su nam ostali za ovu godinu za Vodnik. U Starom Lupaku smo također asfaltirali 500 metara.

Rep: Kad smo već u Lupaku, vidim da se tu intenzivno kopaju

Asfaltiran je put u Vodniku

rovove...

MV: Da, mijenjamo cijevi za vodu. Za ovu godinu imamo u planu da izmijenimo jedan kilometar starih cijevi s novim plastičnim cijevima, dok za sljedeću godinu planiramo izmjenu još dva ili tri kilometara, sve dok ne dovršimo. To radimo jer se voda gubi odviše mnogo, a kad bude sušna dob nemamo dovoljno vode za sav Lupak.

Rep: I na obnavljanju lupačkog groblja se ove godine radilo. Na koji način je općina pripomogla u ovom slučaju?

MV: Općina Lupak je ove godine alokirala 100 tisuća leja za kapelu. Nadamo se da će se ove godine uspijeti dovršiti krovlje i sljedeće godine da bude dovršena u cjelini.

Rep: O parku iz centra Lupaka najprije se reklo da će se izgraditi s novcima iz europskih fondova, a sada, izgleda da novac stiže iz drugih izvora...

MV: Prvotno smo krenuli s jednim projektom za slabo razvijenu regiju (zonu defavorizata), ali projekt je pao zbog toga što nisu više bili novci za te stvari. Ali, kako ipak da ne propadne ideja, Mjesno vijeće Lupak je odlučilo da ga mi sami napravimo. I, evo, kako se vidi, već pola je dovršen, a sad čekamo igrake za djecu (tobogani i slično), klupe za stare osobe itd. Pored toga podići će se i jedan križ u spomen svih nestalih iz općine Lupak u prvim i drugim boju.

Rep: Rekli ste da je i Ambasada Republike Hrvatske imala svoj udio u realiziranju parka.

MV: Da, Ambasada nam je dala 2000 eura, pomoću kojih smo ogradili s plotom više od 70% parka.

Daniel Lucacela

PRIMĂVARA ÎN AUSTRIA

Primăvara lui 2013 mă găsisse la lucru în Austria, departe de familie, prieteni, ceaun și fermecătorul râu Caraș.

Dezamăgit de vremea ploioasă din ultima vreme, am decis să îmi încerc norocul pentru a patra oară la un pescuit de păstrăv. Mai încercasem de trei ori, însă fără rezultat și fără activitate din cauza apei tulburi și cu debit foarte ridicat, cauzat de topirea zăpezii de pe munte dar și de ploile foarte dese din ultima perioadă.

Deoarece mi se apropia sfârșitul perioadei de muncă, am decis să mai încerc o dată râul care anul trecut mi-a oferit atât de multe aventuri plăcute și exemplare de păstrăv capitale, atât curcubeu cât și indigen, și foarte rar câte un fântănel. Aveam de parcurs cu mașina aproximativ 60 km până la locul cu pricina și în gând îmi tot schimbam momelile artificiale - voblere cu oscilante, lingurițe cu rotative, etc - deoarece nu știam cu care dintre ele să-mi încerc norocul. Cum râul era limpede și cu un debit deosebit de ridicat am decis să încep cu oscilante micuțe de 4-6 cm, de culori închise, pentru că pe o asemenea apă oscilanta se recuperează mult mai ușor decât voblerul sau rotativa. Am început să pescuiesc numaidecât, deoarece nu aveam prea mult timp la dispoziție, cam o oră până la lăsarea întinericului.

După primele lanseuri fără nici un atac am decis să schimb oscilanta

în favoarea uneia mult mai mari și de culoare mai deschisă, cu mult roșu pe ea. Lansam în aval, unde era apa mai adâncă, lăsam năluca să atingă fundul apei, recuperând lent și cu opriri bruște la intervale scurte de timp. Imediat a survenit și primul atac, urmat și de prima captură - un păstrăv indigen de aproximativ 300-400 de grame.

Fiind primul în acest an am hotărât să-l eliberez, deși era peste limita legal admisă. Au urmat alți doi curcubeu mult mai mici, eliberați și aceștia imediat. Am mai pescuit cam un sfert de ceas și am mai capturat încă doi indigeni de aproximativ 700-800gr. pe care i-am reținut pentru o prăjeală după care am schimbat locul, alegând unul cu apă lină și mai adâncă. Pe măsură ce se apropia vremea amurgului aveam o presimțire optimistă în speranța capturării unui exemplar mai mare, astfel că am schimbat oscilanta cu o rotativă mare, Meeps Aglia numărul 4, galbenă și cu buline roșii. Am lansat de câteva ori în amonte, însă fără rezultat sau vreun interes din partea peștilor, apoi am lansat paralel cu malul opus și am observat o siluetă neagră urmărindu-mi năluca cu un foarte mare interes. Nu

eram foarte sigur dacă era vorba de un pește uriaș sau altceva, putea fi și o vidră sau Lostrița. M-am ghemuit încet deși eram bine camuflat și am lansat în aceeași direcție, dar de această dată recuperarea nălcii o făceam mult mai lent. Când năluca ajunsese în zona unde observasem acea siluetă s-a înțepenit brusc și nu am mai văzut-o. Eram 100% sigur că ceva mi-a mușcat năluca mincinoasă și atunci lupta a început. Undița era reglată pentru asemenea cazuri, astfel peștele putea să-și ia fir cât voia. A fugit prima oară înspre amonte vreo 30 metri, după aceea înspre malul opus unde apa era mult mai adâncă și peștele avea tendința de a

se trage la fund. Încă nu știam cu ce fel de pește mă luptam și nici nu știam cât de mare este, astfel că a trebuit să fiu foarte precaut. Tot ce știam era că peștele care se zbătea din toate puterile trebuia să ajungă la mine în minciog. Recuperam foarte puțin din fir, asta numai în cazul în care simțeam că peștele cedează un pic și încet, încet l-am apropiat de mal. După culoarea galbenă de sub burtă mi-am dat seama că este vorba de un păstrăv indigen, „salmo trutta fario”, de toata frumusețea. Cu ajutorul minciogului l-am adus la mal și am făcut o poză la locul incidentului ca să se bucure și cititorii ziarului nostru local Hrvatska grančica.

Măsurătoarea oficială am făcut-o acasă, stropită cu multă bere rece și trăită la intensitate maximă, cu o bucurie de nedescris în sufletul meu. Era vorba de un păstrăv de râu de nu mai puțin de 58 cm și 2,1 kg, pe care l-am curățat și congelat în speranța de a-l duce în țară. Acolo urma să-l pregătesc la iarbă verde împreună cu familia, pe un grătar încins, uns cu miere și ulei de măsline extravirgin, cu mujdej de usturoi și o mămăliguță la ceaun.

Petru Miloș

„Învingătorul și învinsul”

NACIONALNE MANJINE IZ RUMUNJSKE U POSJET HRVATSKOJ

Na poziv Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, delegacija sastavljena od članova Odjela za međuetničke odnose Vlade Republike Rumunjske (DRI) i predstavnika više organizacija nacionalnih manjina iz Rumunjske, otputovala je prvoga srpnja ove godine na službeni put u Hrvatsku.

Glavni cilj putovanja, kako doznajemo od profesora Milje Radana, bio je da se nacionalne manjine skupa s Odjelom za međuetničke odnose informiraju u vezi sa zaštitom nacionalnih manjina u Hrvatskoj, sa specifičnostima hrvatske kulture, jezika i hrvatskim tradicijama. Ovaj stručni posjet plod je zajedničkog programa Komisije za kulturu i Komisije za obrazovanje nacionalnih manjina u Rumunjskoj.

„Program je u biti razmjena znanja i iskustva između nacionalnih manjina te stručnih odjela naše države i matičnih država tih nacionalnih manjina. Program je krenuo prije četiri godina u Turskoj, nastavilo se s Grčkom, prošle godine krenuli smo trgovima naših Tatara u Ukrajinu, u Autonomnu Republiku Krim, a ove godine razmijenit ćemo iskustvo s Hrvatskom. Inicijativu ovog programa imao je ZHR, zahvaljujući time što je njezin predsjednik, gospodin Milja Radan, član komisije za obrazovanje u Vijeću nacionalnih manjina. Ovom prilikom on je pozvao i komisiju za kulturu Vijeća nacionalnih manjina” – doznali smo od gospođe Rodica Precupeću, voditeljica Odjela za međuetničke odnose.

Predstavnici nacionalnih manjina: Turaka, Tatara, Židova,

Sastanak s predstavnicima odjela za manjine Vlade RH

Njemaca, Poljaka, Čeha i Slovaka, Grka, lipovlajnskih Rusa, Ukrajinaca, Rutena, Talijana te petorice člana Odjela za međuetničke odnose (DRI) najprije su se sastali u Karaševu – prva stanica na putu prema Hrvatskoj. Kratki jednodnevni boravak u našim mjestima prilika je bila našim gostima da steknu okvirnu sliku o načinu života, običajima te prošlosti karaševskih Hrvata.

„Nalazim se po prvi puta u Karaševu i mogu reći da sam začarana s načinom kako je hrvatska manjina očuvala svoj identitet. Ovdje je kao neka mala država u jednoj većoj, sastavni dio jedne cjeline, u kojoj se ovdašnja zajednica uklopila, sačuvajući pritom svoje tradicije i svoju kulturu, ali koja i dalje ulaže velike napore za očuvanje svog identiteta” – rekla nam je gospođa Olimpia Bânde, kulturni savjetnik predsjednika Saveza Grka u Rumunjskoj te član komisije za kulturu

ove organizacije.

Slično je mišljenje djelila i gospođa Serin Turkoglu, predsjednica Komisije za kulturu nacionalnih manjina, predstavnik Demokratskog Saveza Turaka u Rumunjskoj: „...po prvi puta posjećujem ova lijepa mjesta i jako me se dojmilo kako je hrvatska zajednica organizirana. Željna sam saznati kako Hrvatska postupa s manjinama, da li im osigurava ista prava kao što Rumunjska osigurava svojim manjinama, jer poznato je da se naša država broji među rijetkima u Europi koja nudi povoljne uvjete za promoviranje identiteta, kulture i jezika.”

Ako je Karaševo bio prvi predaž u Rumunjskoj, Jasenovac je bilo prvo odredište u Hrvatskoj. Na mjestu gdje je za vrijeme drugog svjetskog rata, između 1941. i 1945. funkcionirao najveći sabirni logor i logor smrti u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, skupina iz naše države održala je minutu šutnje i izrazila svoju šućut u znak sijećanja na mnogobrojne poginule ovdje za vrijeme ustaškog režima.

Putovanje kroz Hrvatsku bilo je vrlo zanimljivo i korisno, priznaje nam na povratku gospođa Rodica Precupeću, šefica Odjela za međuetničke odnose, specijalizirana ustanova rumunjske vlade koja je zadužena za promicanje prava manjina i poticanje međukulturnog dijaloga: „...napravili smo krug kroz Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, čiji su organizatori

nastavak na 6 str.

Doček u Karaševu

DE VORBĂ CU PROFESORUL DELEANU

Printre invitații de seamă prezenți sâmbătă 26 iulie la evenimentul festiv care a marcat apariția numărului 100 al publicației bilingve Hrvatska grančica, eveniment organizat de Uniunea Croaților din România, s-a numărat și profesorul Marcu Mihail Deleanu, autorul monografiei „Însemnări despre carașoveni”, prima carte tipărită în redacția noastră. La sfârșitul festivității reputatul filolog a făcut câteva precizări referitoare la această monografie, clarificând la final și ipotezele privind identitatea carașovenilor cu un argument pe cât de simplu, pe atât de solid:

„Tipărirea acestei cărți s-a datorat în primul rând prieteniei mele cu colegul Mihai Radan, un cercetător al limbilor slave și al graiurilor din Carașova, pe care l-am cunoscut în tinerețea noastră. De atunci am tot cules informații legate de satele carașovenești. Lucrând din 1965 până în 1968 la Casa raională de cultură din Reșița, după aceea în județul Caraș-Severin până în 1984 la cultură, satele carașovenești au fost pentru noi un bazin cultural foarte important. Cu reprezentanții folclorici ai acestor sate ne-am prezentat de multe ori

la manifestări culturale până la faza națională. În legătură cu această carte aș vrea să spun, în primul rând, că am tipărit-o cu prietenul Mihai Radan. Cu el am cules-o, cu el am paginat-o. Nopți întregi am stat până la terminarea paginării. Cartea a fost tipărită tot la Carașova și legată la editura „Timpul” din Reșița.

În legătură cu întrebarea despre originea și geneza etniei croate carașovenești din Caraș-Severin lucrurile sunt destul de neclare încă. Documente despre venirea lor în această zonă, de unde au venit, nu există. Însă eu am avansat următoarea ipoteză: din moment ce nu există încă documente

clare în legătură cu geneza, originea carașovenilor din Caraș-Severin, trebuie să acceptăm teza conform căreia ei trebuie considerați ceea ce se consideră ei înșiși, nu de acum, poate de sute de ani, dar în mod sigur de o sută de ani. Ei se consideră croați. Deci dacă ei asta spun că sunt, nu are rost să mai căutăm documente lingvistice, istorice, prin care să dovedim că nu sunt croați, ci sunt sârbi, sau de altă proveniență sud-slavă. Ceea ce se declară omul asta trebuie să-l considerăm, este acesta un drept al naționalităților menționate în dreptul internațional. Nu are rost să încurcăm lucrurile găsind tot felul de subterfugii, că au fost catolici, că nu au fost catolici, că au fost ortodocși, că nu au fost ortodocși. Ei asta se declară, asta să-i considerăm. Că vor veni vremuri în care documentele vor arăta altceva sau vor confirma această teorie, asta este o altă treabă. Dar, decamdată, trebuie să-i considerăm ceea ce ei înșiși se consideră.”

Ivan Dobra

nastavak s 3 str.

bili Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj sa sjedištem u Karașevu te Odjel za međuetničke odnose. Bili su prisutni po dva predstavnici manjinskih organizacija 13 manjina u Rumunjskoj, oni članovi koji se unutar njihovih organizacija bave kulturom i obrazovanjem. Cilj je bio vidjeti s našim očima koje je postojeće stanje manjina na Balkanu. Budući da je organizator ove akcije bilo Zajedništvo Hrvata proveli smo, naravno, više vremena u Hrvatskoj i imali važnije sastanke u tom prostoru. Sastanci odvijali su se u Zagrebu: u Odjelu za međuetničke odnose Vlade Republike Hrvatske, u hrvatskom Saboru, a potom smo susreli gradonačelnika grada Splita i gradonačelnika grada Dubrovnika. Saznali smo dosta toga o manjinama u Hrvatskoj, a pored toga imali smo priliku čestitati našim hrvatskim kolegama za potpuni ulazak u Europsku uniju 1. srpnja 2013. Ali je bilo i drugih stvari o kojima smo razgovarali, koje ne spadaju obavezno u krug našeg djelovanja, međutim su bile to vrlo zanimljive stvari vezane uz efikasniju promidžbu povijesne i kulturne baštine nacionalnih manjina u Rumunjskoj.

Sastanak s Ivom Baltasarom, splitskim gradonačelnikom

Vidjeli smo s našim očima i uvjerali smo se da je Hrvatska dobar primjer koji nas može nadahnuti, ali koji, razumije se, ne može se doslovce primijeniti, ali mnogo dobrih ideja, visoka razina civilizacije, ugodna atmosfera za milijune posjetitelja ... vidjeli smo da je sve to moguće.

Ovom smo prilikom posjetili i Bosnu i Hercegovinu, doduše samo Sarajevo, glavni grad Bosne, vrlo zanimljivo mjesto za takvu jednu multietničku delegaciju kao što smo to bili mi. Na kraju, s puno dojmovima i mislima, vraćamo se doma, s nekim novim naučenim stvarima i iskustvima o tome što nam pruža, možda, najbližnji prim-

jer u našem susjedstvu.”

Ne smijemo završiti ovo saopćenje a da pritom ne spomenemo da je u Splitu, na sastanku s gospodinom Ivom Baltasarom, gradonačelnikom ovoga grada, uz prisutnost gospođe Marice Ružić, savjetnica za odnose s udruženjima građana, vjerskim i nacionalnim manjinama, lansiran je i prihvaćen prijedlog profesora Milje Radana o bratimljenju naše Dvojezične gimnazije iz Karașeva s nekom sličnom gimnazijom iz splitskog okružja.

Daniel Lucacela

STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE, UČITELJE I NASTAVNIKE U MALOM LOŠINJU

Početkom srpnja, od 01. do 06., Agencija za odgoj i obrazovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, organizirala je, već tradicionalni, međunarodni stručni skup za sedamdeset odgojitelja, učitelja i nastavnika pripadnika hrvatske nacionalne manjine iz Australije, Austrije, BiH, Crne Gore, Italije, Kanade, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Švedske koji poučavaju na hrvatskom jeziku djecu i mlade pripadnike hrvatske nacionalne manjine izvan domovine.

Ove je godine skup održan u gradu Malom Lošinju, na otoku Lošinju. Obzirom na ljepotu ovog otoka dužni smo napisati nekoliko riječi o samom otoku i gradu. Mali Lošinj smješten na južnoj strani otoka Lošinja, sedmog otoka po veličini na Jadranu.

Grad Mali Lošinj je unatoč imenu najveći grad otoka Lošinja. Grad je bio gotovo nenastanjen sve do sredine 13. stoljeća. Do 19. stoljeća Mali Lošinj je postao jedna od najvažnijih luka na Sjevernom Jadranu. Ovdje je djelovalo čak šest brodogradilišta i grad je postao europska brodograđevna velesila. U drugoj polovici 19. stoljeća lošinjsko je brodarstvo imalo 150 jedrenjaka, više od cijele Istre. Na lošinjskim brodovima je tada plovilo 1400 kapetana i mornara.

Nastavnici hrvatskog jezika na stručnom skupu u Malom Lošinju

Još krajem 19. stoljeća u Malom Lošinju se zbog izuzetno pozitivnih karakteristika klime razvija lječilišni turizam. Godine 1887. godine izgrađen je prvi hotel Vindobona i postao je jedna od omiljenih destinacija austro-ugarske aristokracije.

Lošinj je i danas poznat kao klimatsko lječilište, a čim izađete iz automobila i udahnete zrak postat će vam jasno zašto. U zraku se osjeća miris preko 1100 vrsta mirisnog bilja koliko ih raste na otoku i u trenu će vam pročititi sinuse i dišne puteve.

Na svečanom otvaranju skupa bili su nazočni ravnatelj Agencije Vinko Filipović, savjetnica predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Ivana Goranić, zamjenica gradonačelnika grada Malog Lošinja Ana Kučić i ravnateljice dječjeg vrtića, osnovne i srednje škole na Malom Lošinju.

Ovogodišnji su predavači i voditelji radionica bili sveučilišni profesori (Evelina Rudan i Božo Skoko), učitelji i nastavnici iz osnovnih i sredn-

jih škola (Teana Tomažin, Marko Karčić, Irena Dlake, Ivana Glibota) te savjetnici Agencije za odgoj i obrazovanje (Inga Seme Stojanović, Ivana Biljan, Gordana Barudžija, Gordana Cević Sule, Zvezdana Prohaska). I ove su godine članovi Folklornog ansambla narodnih plesova i pjesama LADO održali zanimljive radionice, na sveopće veselje zaljubljenika u narodne plesove.

Na predavanjima i radionicama sudionici skupa imali su prilike obogaćivati strategije učenja i poučavanja hrvatskog jezika. Iako su svi polaznici skupa dobri poznavatelji hrvatskog jezika, bar se to pretpostavlja, skup je iznimno koristan za sve nas koji podučavamo hrvatski jezik izvan Republike Hrvatske. S jedne strane pomaže svima koji podučavaju hrvatski jezik nadopuniti i osvežiti svoja znanja hrvatskog jezika, ali i da bolje pratimo aktualna kulturna događanja u Hrvatskoj. Jer osim samog jezika, hrvatska nastava sadrži i stjecanja znanja o Hrvatskoj, o kulturi, povijesti, o prirodnoj baštini i tako doprinosi razvijanju osjećaja pripadnosti hrvatskoj kulturi i domovini i oblikovanju identiteta djece i učenika.

Na skupu smo imali prilike i družiti se s kolegama (što već nama poznatih s prijašnjih skupova, što novih) iz drugih europskih i preko-oceanskih zemalja u kojima se predaje hrvatski jezik i u kojima živi hrvatska dijaspora.

Zahvaljujemo Agenciji za odgoj i obrazovanje pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa na ovogodišnjem skupu, a nadalje voditeljici prof. Tihani Radojčić koja se pobrinula da sve funkcionira besprijekorno, od predavanja i radionica pa do smještaja i ostalih sadržaja.

Maria Lačhici

